

پرواز با بال مگس

درنگی «فقه‌المحدثان» در ماجرای «اشکی به اندازه بال مگس»

سیدعلی اصغرعلوی

سرشناسه: علوی، سیدعلی اصغر، ۱۳۶۶ - عنوان و نام پدیدآور: پرواز با بال مگس: درنگی
 فقه‌الحدیثانه در ماجرای اشکی به اندازه بال مگس / سیدعلی اصغر علوی، ویراستار حامد شمس.
 مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۹. مشخصات
 ظاهری: ۱۴۰ ص. ا. ۱۴/۵۱/۵۱/۲۱ س. م. شابک: ۱-۵۳۱۵۰۴-۹۶۴-۹۷۸ و معیت فهرست نویسی: غنیا
 یادداشت: کتابنامه ص ۹۹-۱۰۴ همچنین به صورت زیر نویس. عنوان دیگر: درنگی فقه‌الحدیثانه
 در ماجرای اشکی به اندازه بال مگس. موضوع: حدیث -- علم‌الدرايه موضوع: @ Ilm -- Hadith
 al-Dirayah - شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف
 رده بندی کنگره: BP۱۰۶ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۶ شماره کتابشناسی ملی: ۷۷۶۹۷۲۷

نشر معارف

پرواز با بال مگس
 رنگی فقه‌الحدیثانه در ماجرای اشکی به اندازه بال مگس

نویسنده: حجت‌الاسلام سید علی اصغر علوی

ویراستار: حامد شمس

صفحه‌آرا: محمد صادق صالحی

ناشر: دفتر نشر معارف

نوبت چاپ: دوم / ۱۴۰۰

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ معارف

شابک: ۱-۵۳۱-۵۰۲-۹۶۴-۹۷۸

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

دفتر نشر معارف: قم، خیابان شهید، کوچه ۳۲، شماره ۳، تلفن و نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۰۰۴

پخش انحصاری آثار نشر معارف: قم، موسسه یاقوت کتاب، تلفکس: ۰۲۵-۳۱۰۷۷

اطلاع از مراکز فروش و نمایندگی‌ها: www.nashremaaref.ir

NashreMaaref

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

بیش گفتار گفتار نخست

- ۱۳..... بهانه شکر: اللهم كما الحسن
- ۱۵..... مقدمه
- ۱۹..... میم مثل مگس!
- ۲۰..... نگاهی فقه‌الحدیثانه به روایت اشکی به قدر بال مگس
- ۲۲..... شیوة تمثیل در قرآن
- ۲۵..... نقش تفکر و تعقل در فهم مثلها
- ۲۶..... ظرافت و تنوع در بیان مثلها
- ۲۸..... پرسش: آیا این گفت‌وگوها درباره انسان عصر ما نیز صادق است؟
- ۲۹..... من و مگس و کر بلا
- ۳۳..... مگس‌شناسی
- ۳۵..... ای مگس!
- ۳۷..... برای فهم عمیق برخی روایات باید حشره‌شناس بود
- ۴۰..... روایات بال مگس و سه پرسش

پرسش اول چرا «مگس»؟

- ۴۵..... تبادرات مگسی
- ۴۵..... مگس، تلنگری برای ستمگران و مستکبران
- ۴۶..... واحدی برای سنجش گناه
- ۴۷..... آیا به‌خاطر فراوانی و دردسترس بودن آن بوده است؟

- ۴۸ مگس ضعیف‌ترین حیوانات
- ۵۲ مثالی روشن برای بیان ضعف‌ها
- ۵۳ یاد خباثت نفس
- ۵۴ بدبینی مثبت (سازنده)
- ۵۵ تذکری برای تنظیم آستانهٔ حساسیت‌ها
- ۵۵ یاد سماجت
- ۵۷ چرا زنبور نه؟
- ۵۸ سازمان کندو
- ۵۹ اهمیت ماجرای زنبور عسل در قرآن
- ۶۰ زنبور خوش سلیقه‌ترین؛ مگس بدسلیقه‌ترین
- ۶۲ مگس نماد کثیفی، میل به نجاست و بدسلیقگی
- ۶۲ خدایا سلیقه بده
- ۶۳ تو بال شفاف مگس را ببین و خوش سلیقه باش
- ۶۳ آدم‌های مگسی، آدم‌های زنبوری

پرسش دوم
چرا «بال» مگس؟

- ۶۷ شرطی‌سازی عناصر اربعهٔ هستی با نام کربلا
- ۶۹ بال مگس نماد بی‌مقداری و بی‌ارزشی
- ۷۰ بال مگس نماد سبکی
- ۷۰ بال مگس نماد شفافیت و دیده‌نشدن
- ۷۰ اگر جهان به اندازهٔ بال مگس ارزش داشت
- ۷۱ بال، بهانهٔ پرواز
- ۷۱ تذکر: مگس هم از ما بیشتر می‌پرد!

پرسش سوم
چرا «اشکی» به اندازهٔ بال مگس؟!

- ۷۶ اشک، رمزوراز عرشی شدن
- ۷۸ کشتی بدون آب پیش نمی‌رود
- ۷۹ بخشش با یک بال مگس اشک؟!
- ۸۰ در بیان رفع استبعاد از آن است که به عمل حقیر ثواب بزرگ دهند
- ۸۲ حکایت اشک برای حسین علیه السلام حکایت یک تاریخ معنا و بصیرت است
- ۸۳ تحقیر نکنید و مکروه ندانید
- ۸۴ آثار سازمانی اشک و روضه

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاستَمِعُوا لَهُ﴾

إِنَّ الدِّينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ

وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَ الْمَطْلُوبِ ﴿١﴾

«ای مردم، حتی یک ذره شده است، به آن گوش فرا دهید:

کسانی غیر از خدا را که می خوانید، هرگز نمی توانند مگسی بیافرینند، هرچند برای این کار دست به دست هم دهند!

و هرگاه مگس چیزی از آن ها برآید، نمی توانند آن را باز پس گیرند! هم این طلب کنندگان ناتوان اند، و هم آن مطلوبان [هم این عابدان، و هم آن معبودان]!»

«ای مگس، عرصهٔ سیمرغ نه جوانگه توست...»^۲

برای فهم عمیق برخی روایات باید حشره شناس بود!

حضرت امام صادق علیه السلام در ضمن حدیثی طولانی فرمودند:

«کسی که یادی از حضرت حسین بن علی علیه السلام نزدش بشود و از چشمش به مقدار بال مگس اشک بیرون آید، اجر او بر خداست و حق تعالی به کمتر از بهشت برای او راضی نیست.»^۱

خدای سبحان در قرآن کریم می‌فرماید: «وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ»^۲ یعنی: «ما در این قرآن برای مردم از هرگونه مثل می‌آوریم تا آنان متذکر شوند.» در استفاده از مثل، این نکته را باید در نظر داشت که نباید در محدودهٔ مثل توقف کرد؛ بلکه باید آن را روزه‌ای به جهان وسیع «مُمَثَّل» دانست و از این مسیر گذشت و از مرحلهٔ علم به قلهٔ عقل سفر کرد و سپس از آن سکوی رفیع و بلند، به کنگرهٔ شهود پرواز نمود و فقط به عزّ قدس خداوندی تعلق یافت و دیگر هیچ.^۳

«البته باید اعتراف کرد که قدرتِ مثل همانند اقتدار خدایا رهم نیست تا به خوبی مُعَرَّف را بشناساند؛ لیکن سهم وافر آن در تفهیم مُمَثَّل قابل انکار نیست.»^۴

تحقیق‌ها به محض اینکه با این آستان ارتباط می‌گیرند، دل‌ریا و خواستنی می‌شوند و این ویژگی این سرزمین است: «ما ندانیم چه سزی است که در خانهٔ اوست!»^۵

این‌چنین «مگس‌شناسی» ای با خودش عالمی دارد و عجیب لذتی...!

۱. کامل‌الزیارات، ص ۱۰۰.

۲. زمر، ۲۲.

۳. قرآن در قرآن، ص ۴۳۲.

۴. همان.

۵. محمدجواد غفورزاده.